

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
PAPILDOMOSIOS IR ALTERNATYVIOSIOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO
NR. XIII-2771 10 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR.
IX-886 15 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos Seimas 2020 m. sausio 14 d. priėmė Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymą Nr. XIII-2771 (toliau – PASP įstatymas) ir jį lydinčius Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 6, 11, 14, 15, 16, 50, 52 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2772, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 51(1), 51(2), 51(3) straipsniais įstatymą Nr. XIII-2774, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2773, kurie įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. ir kuriais buvo sukurti teisiniai pagrindai PASP paslaugų integravimui į Lietuvos nacionalinę sveikatos sistemą. Vėliau Lietuvos Respublikos Seimas 2020 m. gruodžio 23 d. priėmė Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo NR. XIII-2771 25 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-147, kuriuo nukėlė PASP įstatymo įsigaliojimą į 2021 m. liepos 1 d., nes nebuvo parengti ir patvirtinti visi įgyvendinamieji teisės aktai. Sveikatos apsaugos ministerija per laikotarpį nuo PASP įstatymo ir jo lydimųjų įstatymų priėmimo parengė 15 PASP įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų, 14 PASP paslaugų aprašų, buvo sukurti PASP plėtros komitetas, PASP specialistų kvalifikacijos vertinimo komisija, PASP produktų, gyvūnų ir kitų gyvų organizmų, naudojamų teikiant PASP paslaugas, vertinimo ekspertų komisija, kurie atliko PASP paslaugų teisinio reglamentavimo tobulinimą, PASP specialistų kvalifikacijos vertinimą ir prižiūrėjo saugų PASP paslaugų teikimą.

Lietuvos papildomosios ir alternatyviosios medicinos iniciatyvinės grupės atstovai ir PASP paslaugų teikėjai (įvairių asociacijų atstovai) 2020 m. gruodžio 16 d. ir vėliau keletą kartų kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetą (toliau – Komitetas) dėl PASP įstatymo įsigaliojimo nukėlimo ir jo nuostatų tobulinimo.

Komiteto 2021 m. kovo 31 d. posėdyje buvo nutarta sudaryti darbo grupę, kuri parengtų Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 pakeitimo įstatymo projektą ir jį lydinčių (pagal poreikį) įstatymų projektus, atsižvelgiant į šiame posėdyje išdėstytas pastabas, jog pasigendama baigtinio PASP licencijuojamų paslaugų sąrašo,

numatyti pertekliniai kvalifikaciniai reikalavimai kai kurias PASP paslaugas teikiantiems specialistams ir kt.

Darbo grupė po ilgų diskusijų su PASP paslaugas teikiančių asociacijų atstovais, parengė Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektų tikslas – patobulinti papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros sistemą ir visuomenės sveikatos priežiūros (sveikatingumo paslaugų valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės) sistemą, pagerinant teikiamų PASP ir sveikatingumo paslaugų saugumą bei kokybę, sudarant skaidresnę konkurencinę aplinką.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatoriai – Komiteto nariai. 2021-03-31 Komiteto posėdyje buvo nutarta sudaryti darbo grupę (vadovė – Seimo narė Paulė Kuzmickienė), kuri parengtų Įstatymų projektus, numatančius PASP sistemos ir kitų sistemų (pagal poreikį) tobulinimą, atsižvelgiant į Komiteto 2021 m. kovo 31 d. posėdyje išdėstytas pastabas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio 1 dalyje numatyta nepakankamai studijų kryptių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose ir kurias baigus, fiziniai asmenys įgyja reikiamą PASP specialisto profesinę kvalifikaciją ir pretenduoja gauti PASP specialisto licenciją.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 25 straipsnio 3 dalis reglamentuoja, jog fiziniai asmenys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo teikė atitinkamas PASP paslaugas, bet neatitinka šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų PASP specialisto profesinės kvalifikacijos reikalavimų, įsigaliojus šiam įstatymui PASP paslaugas gali teikti iki 2024 m. gruodžio 31 d., jeigu jų kompetencija ir profesinė kvalifikacija sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra įvertinta ir pripažinta PASP specialistų kvalifikacijos vertinimo komisijos. Nuo 2025 m. sausio 1 d. šioje dalyje nurodyti fiziniai asmenys PASP veikla gali verstis tik jeigu jie yra įgiję šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytą profesinę kvalifikaciją.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 straipsnyje nėra numatytos sveikatingumo paslaugų, kurias teikiant naudojami produktai, gyvūnai ir kiti gyvi organizmai ir kurios nelicencijuojamos pagal Lietuvos Respublikos papildomosios ir

alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymą, valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės, taip pat šio įstatymo 21 straipsnyje aukščiau minėtos sveikatingumo paslaugos nėra priskirtos prie veiklos rūšių, kurioms yra būtinas leidimas-higienos pasas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymų projektuose siūloma:

1) praplėsti kvalifikacinius reikalavimus fiziniams asmenims, siekiantiems verstis PA sveikatos priežiūra pagal atitinkamas PASP sričių paslaugų grupes ir (ar) pogrupius, papildant PASP įstatymo 10 straipsnio 1 dalį naujomis studijų kryptimis;

2) numatyti fiziniams asmenims galimybę nebaigti mokymų sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka tais atvejais, kai asmuo turi aukštąjį išsilavinimą arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus studijų programą pagal atitinkamą PASP srities paslaugų grupę ir (ar) pogrupį užsienio šalyje ir teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą Lietuvos Respublikoje;

3) atskirti licencijuojamas PASP paslaugas, kurias teikiant naudojami produktai, gyvūnai ir kiti gyvi organizmai ir kurios reguliuojamos PASP įstatymu, nuo nelicencijuojamų sveikatingumo paslaugų, kurias teikiant naudojami produktai, gyvūnai ir kiti gyvi organizmai, pakeičiant Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 21 straipsnius, kurių naujų nuostatų įsigaliojimas numatomas 2021 m. lapkričio 1 d.;

4) numatyti galimybę fiziniams asmenims, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo teikė atitinkamas PASP paslaugas, bet neatitinka PASP įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų PASP specialisto profesinės kvalifikacijos reikalavimų, įsigaliojus šiam įstatymui PASP paslaugas teikti iki 2025 m. birželio 30 d., jeigu jų kompetencija ir profesinė kvalifikacija sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra įvertinta ir pripažinta PASP specialistų kvalifikacijos vertinimo komisijos, pakeičiant PASP įstatymo 25 straipsnio 3 dalį.

Priėmus Įstatymų projektus, tikimasi, jog pagerės PASP paslaugų ir sveikatingumo paslaugų saugumas ir kokybė, bus sudaryta skaidresnė konkurencinė aplinka.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Įstatymai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektais siūlomas teisinis reguliavimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Bus sudarytos teisinės prielaidos sveikatingumo paslaugų, kurias teikiant naudojami produktai, gyvūnai ir kiti gyvi organizmai ir kurios nelicencijuojamos pagal PASP įstatymą, veiklai ir jų plėtrai.

Įstatymų projektų įgyvendinimas užtikrins galimybę siekti PASP specialisto licencijos didesnei aukštojo mokslo kvalifikaciją turinčių asmenų grupei, pradžioje 6 mėnesiais PASP paslaugų praktikavimo laikotarpį asmenims, turintiems PASP specialistų kvalifikacijos vertinimo komisijos išduotą pažymą. Taip pat numatys fiziniams asmenims galimybę nebaigti mokymų sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka tais atvejais, kai asmuo turi aukštąjį išsilavinimą arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus studijų programą pagal atitinkamą PASP srities paslaugų grupę ir (ar) pogrupį užsienio šalyje ir teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą Lietuvos Respublikoje.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus, reikės pakeisti 12 PASP paslaugų teikimo protokolų ir 2 PASP paslaugų teikimo reikalavimus.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose naujos sąvokos neapibrėžiamos.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Teikiami Įstatymų projektai Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymų projektus, reikės pakeisti 12 PASP paslaugų teikimo protokolų ir 2 PASP paslaugų teikimo reikalavimus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų projektų nuostatoms įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų išvadų nebuvo gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymų projektų žodžiai: „Papildomoji ir alternatyvioji sveikatos priežiūra“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia:

Seimo nariai